

reglerar det tydligt. Vi får titta vidare på det här på sikt.

En annan fråga är om registren ska tillåtas att sälja rapporter, som baseras på registerdata, om exempelvis leverantörers implantat. Inom höft- och knäprotesområdet finns det partsnummer för varje protes som opereras in

och därmed antecknas i registret.

– Svårt att svara på om de ska få sälja dessa data. Det blir en utredningsfråga framöver, säger Jan-Erik Synnerman.

Nationalregistret för höftledsplastiker tar också betalt med 10 kronor för varje använd stam och cup vid höft-

operation från företagen.

Dessa pengar används för att bygga upp en företagsdatabas. Ännu en frågeställning är huruvida registren ska få ta ut avgifter från de registrerande klinikerna.

– Det är inte lika kontroversiellt, utan är troligtvis något som bör behållas, konstaterar Synnerman. •

Gynregister betalas av vaccinföretag

Kvalitetsregistret för gynekologiskt cellprov får nästan två tredjedelar av driften betald av svenska Merck Sharp & Dohme, ett läkemedelsbolag som nyligen har lanserat det nya cervicvaccinet för att förebygga livmoderhalscancer.

I år har kvalitetsregistret fått 375 000 kronor från Merck medan resten av budgeten täcks av Socialstyrelsens bidrag på 200 000 kronor. Ett välkommet stöd, resonerar de registeransvariga, för att kunna betala två halvtidstjänster, en databasadministratör och en statistiker, samt några konsultuppdrag som gör tjänster.

I kvalitetsregistret samlas en mängd data kring de hundratusentals cellprovskontroller som görs varje år på kvinnor i syfte att mäta hur effektiva de är på att diagnostisera och behandla dem som drabbats av cellförändringar. Detta är uppgifter som i högsta grad intresserar Merck – läkemedelsföretaget som tagit fram cervicvaccinet Gardasil mot humant papillomvirus, som är den huvudsakliga orsaken till livmoderhalscancer.

Men Pär Sparén, som är registerhållare, tycker inte att trovärdigheten gentemot sjukvården naggas i kanten.

– Merck råkar ha ett intresse i den här typen av data. Men det påverkar inte vår trovärdighet. Trovärdigheten ligger mer i vad vi lyckas att pro-

ducera med registret, det vill säga hur vi förbättrar och förändrar verksamheten ute i landet – och hur vi förvaltar dessa pengar, säger Pär Sparén, som arbetar vid institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik vid Karolinska institutet, som administrerar registret.

Enligt honom har Merck varken tillgång till eller inflytande över data i registret. Men inget avtal har tecknats med läkemedelsföretaget för att förtydliga rollen.

– Nej, det har inte behövts. Avtal har däremot skrivits om den prövning av Mercks vaccin som vi genomfört, en uppföljning av en kohortstudie i de nordiska länderna som utgår från 7 000 kvinnor, varav 800 i Sverige, säger Pär Sparén. Han förklarar att han informerat alla verksamhetschefer i landstinget om Mercks inblandning.

I den kliniska prövningen av läkemedlet ville Merck veta vilka kvinnor som tog cellprov utanför den kliniska studien för att kunna följa upp effekten av vaccinet varje halvår.

– Vi lämnade därför ut uppgifterna om dessa kvinnor, som fick lämna informellt samtycke.

När han berättar blir det tydligt att de ansökta pengarna till registret sammanblandas med institutionens kassa. Registerhållaren förklarar att eftersom registret används

för forskning får man »ibland samordna olika resurser«. Ekonomin har varit knackig för kvalitetsregistret som sökt efter finansärer sedan det startade för fem år sedan.

– Om det fanns pengar att söka skulle vi inte behöva ta pengar från läkemedelsföretag. Vissa register har mycket pengar, andra får bara skärivor. Min institution är ändå garanterad för flera av de tjänster som registret behöver, säger Sparén.

Nästa år finns det fortfarande inga pengar, säger Sparén som inväntar besked från Socialstyrelsen om ansökan på 1,2 miljoner kronor.

– Målsättningen i framtiden måste vara att det finns tillräckligt med pengar att söka, från myndigheter eller landstingen. Avsikten med registren är dock att de ska vara lokalt förankrade och finnas tillgängliga för sjukvårdens experter.

Jan-Erik Synnerman, ansvarig för registren vid Sveriges Kommuner och Landsting, känner inte till förhållandena för gynregistret, men påpekar att man naturligtvis måste vara vaksam vid samarbeten med industrin.

– Ibland blir det väldigt närstående samarbeten. Det finns risk för beroende- och jävsförhållanden, säger han.

Samtliga texter: **Agneta Borgström**
agneta.borgstrom@lakartidningen.se

FAKTA. Kvalitetsregister som sponsras av industrin

I de senaste ansökningshandlingarna för 2006 som skickats in till SKL syns vilka pengar som kommer från industrin. Sammanställningen är gjord av SKL som har dubbelkollat vissa poster och vissa har uppdaterats efter samtal.

Riksvikt/Nationellt hjärtsviktregister

600 000 kronor från flera läkemedelsföretag inom hjärt-kärlområdet. Företagen kan abonnera på årsdata och använda årsrapport samt får plats på årsmötet. 650 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.

Kvalitetsregister för gynekologiskt cellprov

Cirka 375 000 kronor från svenska Merck Sharp & Dohme för bland annat databasadministratör och programmerare. (Registret ansökte om cirka 740 000 kronor enligt budget 2006, men har hittills bara fått hälften.) 200 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.

Nationella diabetesregistret

1 500 000 kronor från läkemedelsföretag inom diabetesområdet. 2 500 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.

Nationalregistret för höftledsplastiker

135 000 kronor för intäkter från företag som faktureras med 10 kronor för varje stam och cup som används vid höftoperationer. Pengarna används för att utveckla en företagsdatabas och företagsrapport. 1 600 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.

Psoriasisregistret

525 000 kronor från flera läkemedelsföretag. 400 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.

Svenskt register för aktiv uremivård

80 000 kronor från läkemedelsföretag för annonsering i en publikation över registret. 600 000 kronor kommer från SKL och Socialstyrelsen.